

A large group of diverse people, including men and women of various ages and ethnicities, are standing in a circle. They are dressed in casual to semi-formal attire. In the background, there is a large, stylized globe composed of many small, interconnected triangles, creating a geometric, low-poly effect. The overall scene suggests a global community or a multicultural gathering.

Проф. Т.О. Чумаченко

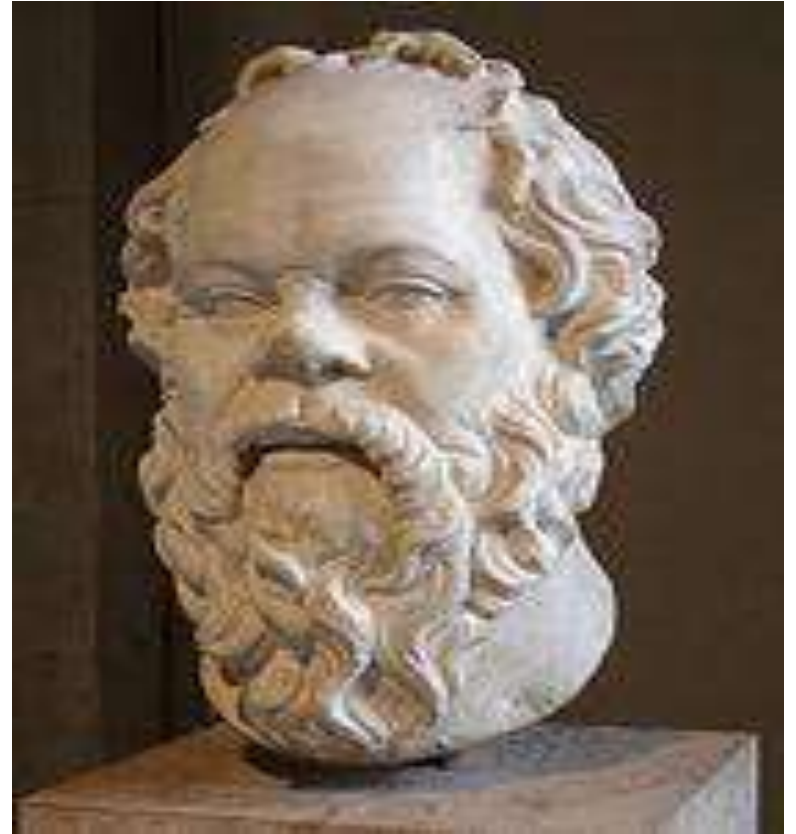
25.05.2022

**«ЗДОРОВ'Я – НЕ ВСЕ,
АЛЕ ВСЕ БЕЗ ЗДОРОВ'Я
– НІЩО»**

**СОКРАТ
ДАВНЬОГРЕЦЬКИЙ ФІЛОСОФ**

**ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ - ОДИН З
НАЙВАЖЛИВІШИХ ФАКТОРІВ
РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ БУДЬ-ЯКОЇ
КРАЇНИ ТА БЛАГОПОЛУЧЧЯ НАСЕЛЕННЯ**

СВІТОВИЙ БАНК, 2000; ВООЗ, 2008

469 -399 до н.е.

Epidemiologists

What My Parents Think I Do

What My Friends Think I Do

What My Kids Think I Do

What Society Thinks I Do

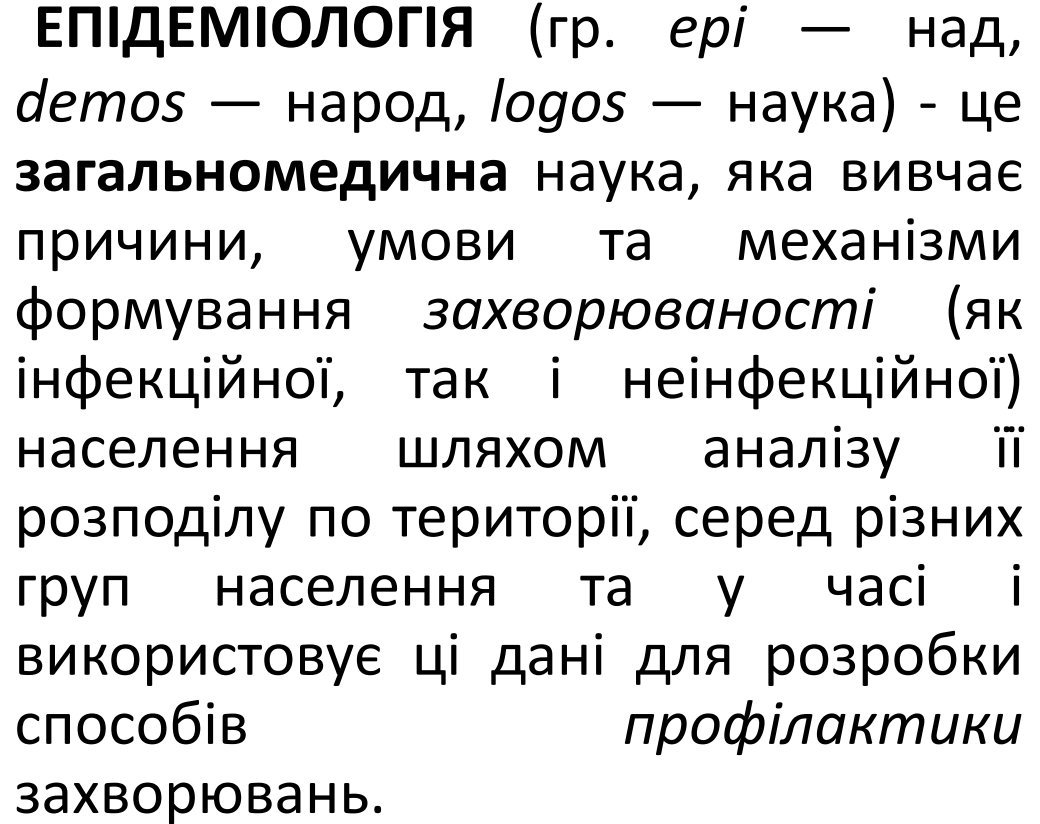

What I Thought I'd Be Doing

What I Actually Do

Лікар-клініцист vs Лікар-епідеміолог

- **Лікар-клініцист** лікує одну людину
- **Лікар-епідеміолог** – за допомогою профілактики рятує великі громади на підставі з'ясування причин виникнення хвороб та розробки заходів щодо їх попередження і боротьби з ними у разі їх виникнення

Лікар-клініцист vs Лікар-епідеміолог

Клінічна медицина

- **Епідеміологія** – основа системи громадського здоров'я, її головна діагностична дисципліна

Епідеміологія

Лікар

Пацієнт

Яке лікування підходить?

Індивід

Яких ризиків я можу уникнути?
Як мені залишатися здоровим?

ЕПІДЕМІОЛОГІЯ

Генетика
Патологія
Фізіологія
Фармакологія

Статистика
Демографія

Населення

Наскільки здоровим є населення?
Як можна підтримувати здоров'я у населення?
Наскільки ефективні профілактичні заходи?

Яке лікування релевантне?
В якій мірі якість лікування відповідає очікуванням пацієнта?

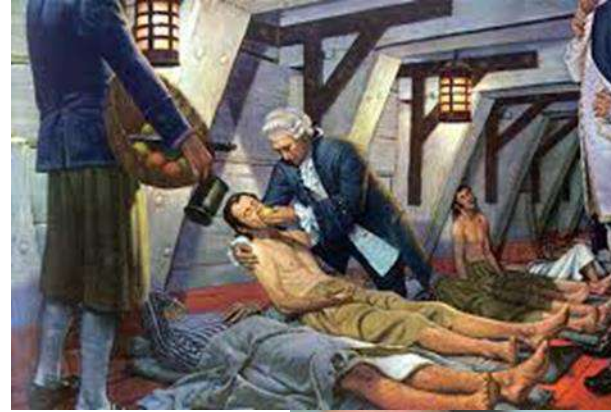
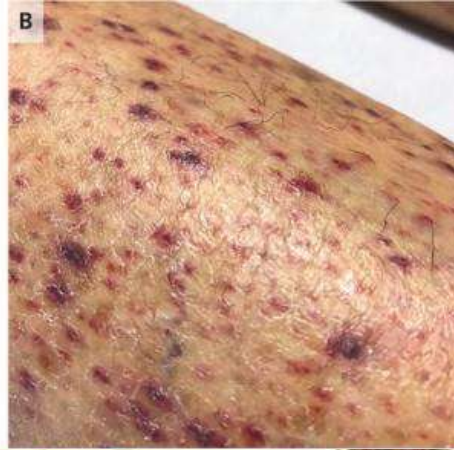
Політика

Охорона здоров'я

Епідемії

Епідемії неінфекційних хвороб

Найбільші пандемії історії

- Чума Афін V століття до н. (тиф?)
- Антонієва чума 2 століття н.е. (віспа? кір?)
- Юстиніанова чума VI ст. н.е.
- Чорна смерть 14 століття н. е. (бубонна чума)
- Біла чума (пандемія туберкульозу 16 століття)
- Третя пандемія холери - (1846-1860)
- Пандемія грипу (1889-1890)
- Шоста пандемія холери (1899-1923)
- Пандемія грипу (1968) - близько 1 мільйона людей
- ВІЛ/СНІД (з 1981 року до теперішнього часу)
- Свинячий грип (2009-2010) – близько 250 тис. осіб
- COVID-19

???

Досягнення епідеміології

- ерадикація натуральної віспи;
- зниження захворюваності на поліомієліт на 99%, ще трохи й людство назавжди знищить цю страшну хворобу;
- зниження рівня захворюваності на правець, дифтерію, кашлюк, краснуху, менінгіти, гепатокарциному;
- зниження глобальної смертності від кору на 75%;
- зниження щорічної смертності від правця новонароджених більш ніж у 13 разів.

Біологічні виклики

- Масові спалахи особливо небезпечних інфекцій,
- Появлення та поширення нових та емерджентних інфекцій людини та тварин;
- Активізація природних осередків зоонозних хвороб,
- Можливість подолання міжвидового бар'єру збудниками інфекційних хвороб тварин;
- Антибіотикорезистентність збудників інфекцій;
- Ризик застосування патогенів як біологічної зброї;
- Розвиток генно-інженерних технологій без відповідного контролю їх безпеки та належної експертизи;
- Зростання міграції населення, туризму та інші

Біологічна безпека є суттєвою складовою національної безпеки та запорукою сталого розвитку країни.

Під час війни складаються умови для поширення інфекційних хвороб

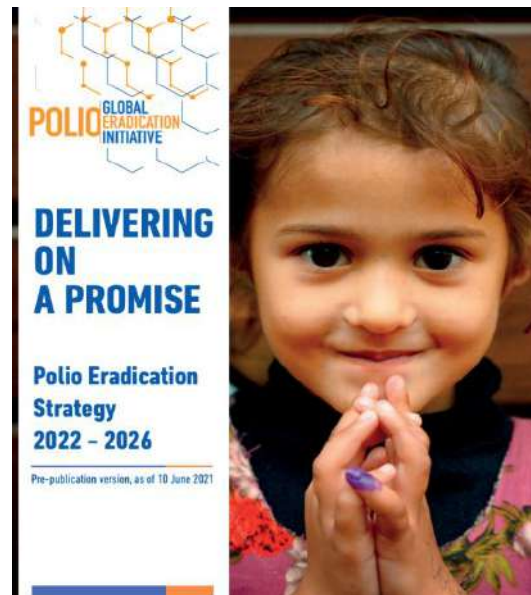
- Зниження економічного рівня життя населення, нестача продуктів харчування, одягу, антисанітарний стан серед цивільного населення.
- Масові переміщення військових частин і цивільного населення (біженців) на великих територіях.
- Перебування особового складу військ в польових умовах, контакт з дикими тваринами і гризунами, а також з переносниками збудників інфекційних хвороб.

Під час війни складаються умови для поширення інфекційних хвороб

- Забруднення території військових дій нечистотами, трупами загиблих людей і тварин, порушення водопостачання і каналізації.
- Виснаження матеріальних ресурсів країни, звуження можливостей проведення профілактичних, лікувальних та протиепідемічних заходів, незадовільний стан системи охорони здоров'я (зруйновані лікарні, нестача медикаментів, персоналу тощо).
- Можливість застосування ворогом зброї масового ураження, в тому числі біологічної зброї.

Задачі міжнародної спільноти з питань епідеміології

- ліквідація поліомієлиту до 2024 року
- ерадикація кору та краснухи
- програма «End TB» – кінець туберкульозу до 2035 року
- стратегія боротьби з ВІЛ-інфекцією «95-95-95» до 2025 року
- суттєве зниження захворюваності на гепатити В і С
- Готовність до нових епідемій

Міжнародна співпраця

- ASM - <https://asm.org/>
- USAID - <https://www.usaid.gov/uk/ukraine>
- BOO3 - <http://www.who.int/>
- CDC - <https://www.cdc.gov/>
- ЮНІСЕФ – <https://www.unicef.org/Ukraine>
- Світовий Банк - <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>
- Програма Розвитку ООН в Україні
<http://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home.html>

AMERICAN
SOCIETY FOR
MICROBIOLOGY

unicef

European Centre for Disease Prevention and Control

An agency of the European Union

World Health
Organization

Centers for Disease Control and Prevention
CDC 24/7: Saving Lives, Protecting People™

ESCMID

MANAGING INFECTIONS
PROMOTING SCIENCE

Підготовка в інтернатурі з епідеміології

- **Програма підготовки в інтернатурі** – це єдиний комплекс освітніх та практичних компонентів, спланованих і організованих таким чином, щоб забезпечити набуття інтерном компетентностей, необхідних для отримання кваліфікації лікаря-спеціаліста за спеціальністю «Епідеміологія», та яка ґрунтується на академічній доброчесності, медичній етиці та деонтології, доказовій медицині.

Програма підготовки в інтернатурі

- Програма підготовки в інтернатурі складається з двох частин: **освітньої та практичної**.
- **Освітня частина** інтернатури здійснюється в закладі вищої освіти (ХНМУ, кафедра епідеміології). Тривалість освітньої частини інтернатури становить три місяці за один рік навчання.
- **Практична частина** інтернатури здійснюється на базі стажування лікарів-інтернів. Basisом стажування для лікарів-інтернів за спеціальністю «Епідеміологія» повинні бути Центри контролю та профілактики хвороб (ЦКПХ).

Програма підготовки в інтернатурі

- За навчальним планом підготовки лікаря-інтерна за спеціальністю «Епідеміологія» протягом **річного періоду** (11 місяців) інтернатури передбачено: 3 місяці навчання на кафедрі епідеміології та суміжних кафедрах (468 год.) і 8 місяців стажування на базі стажування (1248 год.).
- Програма охоплює обсяг як теоретичних, так і практично-прикладних знань, вмінь і навичок, необхідних лікарям-епідеміологам для належного здійснення професійної діяльності.

Програма підготовки в інтернатурі

- Програму побудовано за системою блоків, що найбільш повно відповідає сучасним міжнародним вимогам до підготовки лікарів-епідеміологів,
- максимально наближена до практичної діяльності і
- передбачає інтегрований підхід до здійснення профілактичних і протиепідемічних заходів.

Програма підготовки в інтернатурі

- **I. Практична діяльність**
 - Організаційно-методична робота
 - Профілактична робота
 - Протиепідемічна робота
 - Аналітична діяльність
- **II. Теоретична підготовка лікарів-інтернів**
- **III. Науково- дослідна робота лікарів-інтернів**

I. Практична діяльність

Протиепідемічна робота. Лікар-інтерн має набути такі **навички:**

- Координація роботи надавачів первинної, вторинної (спеціалізованої) і третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги щодо епідеміологічного розслідування поодиноких випадків інфекційних хвороб
- Проведення епідеміологічного розслідування спалаху та кожного випадку інфекційних хвороб, що мають міжнародне значення
- Епідеміологічне обстеження кластерів та спалахів в організованих колективах на території обслуговування; обґрунтувати комплекс протиепідемічних заходів щодо ліквідації спалаху з урахуванням епідеміологічних особливостей нозоформи, причин та умов його виникнення.
- Проведення комплексу протиепідемічних заходів

- Закон України № 2801-XII від 19.11.1992 р. «Основи законодавства України про охорону здоров'я»
- Закон України №4004-XII від 24.02.1994 р. «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення»
- Закон України №1645-III від 06.04.2000 р. «Про захист населення від інфекційних хвороб».

Працевлаштування

- **ЦКПХ** – центри контролю та профілактики хвороб МОЗ України
- **Центри громадського здоров'я**
- **ЗОЗ** – завідувач відділом інфекційного контролю, який має бути в кожному ЗОЗ. Запровадження ПІК в ЗОЗ відіграє вирішальну роль не тільки в профілактиці ІПНМД, а й у забезпеченні готовності і реагуванні при критичних ситуаціях, що пов'язані із розповсюдженням інфекційних захворювань.
- **Госпітальна епідеміологія** **Департаменти ОЗ**
- **Центри СНІДу** **Міжнародні організації**
- **НДІ НАМН України** **Викладання**

Інтервенційна епідеміологічна служба

- **Інтервенційна епідеміологічна служба (ІЕС)** — це програма підготовки фахівців та надання послуг на засадах інтервенційної (прикладної) епідеміології, що посилює кадровий потенціал системи громадського здоров'я в Україні.
- Головним принципом інтервенційної епідеміології є застосування науково обґрунтованих даних. Фахівці використовують епідеміологічні навички для визначення проблем ГЗ, вимірюють фактори ризику, а також розробляють та оцінюють програми, що сприяють покращенню здоров'я населення.

<https://phc.org.ua/pro-centr/intervenciyna-epidemiologichna-sluzhba>

Інтервенційна епідеміологічна служба

Сертифікація

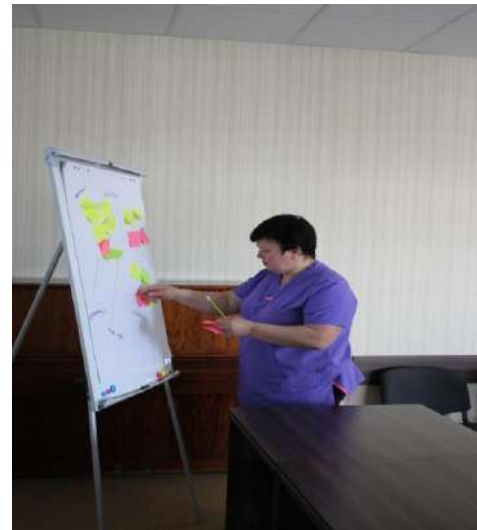
Після складання більш ніж 80% компетенцій резиденти отримують сертифікат про завершення курсу, зокрема таких його складових:

- епідеміологічні методи;
- епіднагляд громадського здоров'я;
- епідеміологія пріоритетних захворювань і травм;
- комунікація;
- навчання та наставництво;
- управління та лідерство;
- лабораторія і біобезпека.

<https://phc.org.ua/pro-centr/intervenciyna-epidemiologichna-sluzhba>

Робота госпітального епідеміолога

Кризисне спілкування

Підсумки

- **Епідеміолог** – це фахівець державного значення, який має мислити глобально (на рівні регіону, країни і навіть більше)
- Ця професія для **справжніх лідерів**, які здатні як розробляти так і впроваджувати інновації у професійній діяльності і вирішувати завдання в сфері охорони громадського здоров'я в умовах невизначеності
- Вміє **приймати рішення та брати на себе відповідальність** за управлінням ситуацією
- Для подолання нових викликів, що стають перед державою, потрібні нові кваліфіковані професійні кадри в сфері епідеміології

ПИТАННЯ?

